

MI-110

March-2021

B.Com., Sem.-I**CC-102 : Human Resource Management****(Commerce)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-Iના દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
 (2) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
 (3) વિભાગ-IIના પ્રશ્ન નં.5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ - I

1. (A) કર્મચારી સંચાલન અને માનવ સંસાધન સંચાલન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 10
 (B) માનવ સંસાધન આયોજનને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. 10
2. (A) તાલીમનો અર્થ આપી, તેના ફાયદા વર્ણવો. 10
 (B) ભરતીના આંતરિક પ્રાપ્તિસ્થાનો વિગતે સમજાવો. 10
3. (A) બદલીનો અર્થ આપી, તેના કારણો સમજાવો. 10
 (B) ટૂંકનોંધ લખો : જુસ્સા પર અસર કરતાં પરિબલો 10
4. (A) કાર્ય વિસ્તૃતીકરણ અને કાર્ય સમૃદ્ધિકરણ ઉદાહરણ આપી, વિગતે સમજાવો. 10
 (B) ગુણવત્તા વર્તુળ એટલે શું? તેના હેતુઓની ચર્ચા કરો. 10

વિભાગ - II

5. કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :
  - (1) માનવ સંસાધન મેનેજરના કોઈપણ ચાર ગુણો જણાવો. 2
  - (2) વૈજ્ઞાનિક ભરતીનો અર્થ આપો. 2
  - (3) 360° મૂલ્યાંકન એટલે શું? 2
  - (4) બદલીના ધોરણો લખો. 2
  - (5) અપકર્ષના બે કારણો જણાવો. 2
  - (6) કાર્ય ફેરબદલી એટલે શું? 2
  - (7) કાર્યજીવનની ગુણવત્તા વધારવા માટેની કોઈપણ ચાર પ્રવૃત્તિઓ જણાવો. 2
  - (8) તાલીમ અને વિકાસ વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત આપો. 2
  - (9) નીચા જુસ્સાને કારણે કયા પ્રશ્નો ઉદ્ભવે છે? 2
  - (10) કાર્યની પુનઃરચનાનો અર્થ આપો. 2

Seat No. : 50482.

MI-110

March-2021

B.Com., Sem.-I

**CC-102 : Human Resource Management
(Commerce)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All Questions in **Section-I** carry equal marks.
(2) Attempt any **TWO** questions in **Section-I**.
(3) Question-V in **Section-II** is **COMPULSORY**.

Section – I

1. (A) Explain the difference between Personal Management and Human Resources Management. 10
(B) Discuss the factors affecting Human Resource Planning 10
2. (A) Give the meaning of training and describe its advantages. 10
(B) Explain the internal sources of recruitment in detail. 10
3. (A) Give the meaning of transfer and explain the causes of transfer. 10
(B) Write a short note : Factors affecting on Morale. 10
4. (A) Explain Job Enlargement and Job Enrichment in detail with example. 10
(B) What is Quality Circle ? Discuss its objectives. 10

Section – II

5. Attempt any five questions :
- (1) Write any four qualities of Human Resource Manager. 2
- (2) Give the meaning of Scientific Recruitment. 2
- (3) What is 360° evaluation ? 2
- (4) Write the basis of Promotion. 2
- (5) State any two causes of Demotion. 2
- (6) What is Job Rotation ? 2
- (7) Write any four activities for improving Quality of work life. 2
- (8) Give the main difference between Training and Development. 2
- (9) What are the issues of low morale ? 2
- (10) Give the meaning of Job Redesign. 2